

tronické podobě, která je k dispozici studentům i dalším zájemcům o překlady anglické beletrie, poezie a dramatické tvorby do češtiny (< <http://www.phil.muni.cz/angl/bib> >).

Lidský a odborný odkaz PhDr. Aleše Tišeho, CSc., našeho milého kolegy, upřímného přítele a dobrého člověka, je stále inspirativní, přínosný, aktuální a nezapomenutelný.

V. PÁLENSKA

Vzpomínka na Miloše Slezáka

Brněnský rodák docent Miloš Slezák, akademický malíř, grafik, sochař, textilní výtvarník, designér a medailér, by se letos dožil devadesátí let. Narodil se 27. února 1921. Jeho otec JUDr. Josef Slezák byl významný brněnský advokát, přítel předválečných levicových umělců a poslední prezident moravské advokátní komory. Miloš Slezák studoval po válce na pražské Akademii výtvarných umění v ateliéru malby a textilní tvorby profesora Aloise Fišárka a studia pak v letech 1947 a 1948 doplnil pobytém na École Nationale Supérieure des Beaux-Arts v Paříži u profesora E. Camiho. Se skupinou stipendistů francouzské vlády také v Paříži vystavoval. Od roku 1951 byla jeho působištěm Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity.

Nebudu hodnotit Slezákův přínos brněnské výtvarné kultuře a českému výtvarnému umění, to přenechám odborníkům, kteří jistě zaznamenají, že Miloš Slezák byl jím, tvůrcem osobitého písma tesaného do kamene, zahloubených reliéfních majuskulí, jichž použil na řadě pamětních desek. Chci vzpomenout spíše na jeho působení na Pedagogické fakultě, kde byl docent Slezák do roku 1965 vedoucím katedry výtvarné výchovy. Poté předal vedení katedry Františku Chmelařovi, aby se sám mohl více věnovat vlastní tvorbě.

V polovině šedesátých let se už poměry v našem kulturním životě ve srovnání s obdobím po únoru 1948 podstatně změnily. Proměnou prošel oficiální názor na moderní umění první poloviny dvacátého století, víceméně se uznávala potřeba názorové plurality, v kulturních rubrikách novin a časopisů se opět objevily polemiky, navazovaly se styky se západní

Evropou a vznikaly výtvarné skupiny se samostatnými programy. Ve vedení a kolegiu brněnské Pedagogické fakulty, která se po epizodě pedagogických institutů opět vrátila do svazku univerzity, však ještě stále panovalo mrtvolné „poučitelské“ ticho. Ve zdech budovy na Poříčí 7 jako by byla zakleta a konzervována atmosféra stalinistických padesátých let. Patřil jsem tehdy mezi mladší učitele, kteří se (v čele s výtvarným teoretikem Igorem Zhořem a chemikem Viktorem Hofmannem) pokoušeli iniciovat změny a snažili se, aby Pedagogická fakulta, pokud jde o vědeckou práci a myšlenkový ruch, srovnala krok s ostatními fakultami univerzity. Spojence jsme hledali mezi staršími kolegy, kteří už měli akademické hodnosti. A k těm patřil Miloš Slezák, uznávaná osobnost jak na fakultě, tak v kulturním životě Brna. Pamatuji jej jako elegantního, dobře oblečeného muže vyšší stíhlé postavy, který byl obdařen přirozenou autoritou a tím, čemu se dnes říká módním slovem charisma. Na schůzích mnoho nemluvil, ale co řekl, mělo váhu.

Když se v roce 1968, v době tzv. Pražského jara, i před námi mladšími otevřela možnost více promluvit o dění na fakultě, navrhli jsme Miloše Slezáka do funkce proděkana. Novým děkanem měl být estetik, pedagog a teoretik ilustrační tvorby prof. František Holešovský. K volbě však bohužel došlo až 30. dubna 1969, dlouho po srpnové okupaci. Rozšířená vědecká rada tehdy po odřeknutí profesora Holešovského zvolila děkanem právě Miloše Slezáka. Noví akademičtí funkcionáři, děkan Miloš Slezák a proděkan Zdeněk Kožmín, Vladimír Stupka a Vladimír Reizenthaler bohužel do svých funkcí prakticky vůbec nenastoupili, protože k jejich zvolení došlo v době začátku normalizace, kdy už otěže měli v celostátním, městském i univerzitním měřítku v rukou zastánci starých totalitních pořádků.

K obdobné situaci tehdy došlo i při volbě nového rektora, která se konala v sále dnešního Ústavního soudu. Byl jsem jedním z delegovaných volitelů. Jednohlasně byl zvolen známý oftalmolog, mezinárodně uznávaný vědec a také sportovec prof. Jan Vanýsek. Následovaly spontánní ovace, Vanýsek dostal květiny, všichni jsme mu gratulovali, ale volba byla záhy prohlášena za neplatnou a rektorem se

stal profesor Vašků.

V roce 1986 si budoucí historik může vyhledat doklady toho, jak se na volby z roku 1969 dívali normalizátoři. „*Příprava voleb (...) proběhla nesprávně.*“ čteme v roce 1986 Čtyřicet let Pedagogické fakulty UJEP v Brně, „*a nebyla při nich důsledně respektována vedoucí úloha KSČ na fakultě; pro tyto volby byl počet členů vědecké rady protiprávně zdvojnásoben. Proto ministr školství nepotvrdil volbu nového děkana fakulty a rovněž proděkané se v prosinci 1969 vzdali svých funkcí. Bylo proto nutno přikročit k volbě nových akademických funkcionářů a provést reorganizaci vědecké rady.*“ Při těchto nových volbách se do vedení fakulty dostali „*osvědčení stranici, kteří nezklamali v krizovém období*“. Ministrem školství, o němž se zmiňuje náš citát, byl profesor olomoucké lékařské fakulty Jaromír Hrbek, muž s nepochybně psychopatickými rysy, jehož sami normalizátoři už začátkem července 1971 z funkce odvolali.

Z pedagogické fakulty muselo pak z politických důvodů odejít (popř. odejít do předčasněho důchodu) celkem 26 členů učitelského sboru a také někteří administrativní pracovníci. Třebaže normalizátoři tehdy rozdávali výpovědi na všech vysokých školách, patří počet těch, kdo museli odejít z brněnské PdF, pravděpodobně k nejvyšším v rámci Brna i celé České republiky. Docent Slezák dopadl ještě relativně dobře. Bylo mu pouze zakázáno učit a přednášet a byl přefazen na tzv. neučitelské místo.

Miloš Slezák je hlavním autorem rozsáhlé učebnice *Písmo ve výtvárné výchově* (1985, 2. uprav. vyd. 1989), v níž zájmem najde jak poučení o dějinách písma a knihtisku, tak i vše, co potřebuje vědět ten, kdo jakkoli pracuje s psaným i tištěným textem, navrhuje úpravu knih či propagační tiskoviny atp. Počítačovou sazbu a vším, co s psaním na počítači souvisí, se kniha ještě zabývat nemohla, ale přesto je zajímavá i dnes, zejména díky ukázkám, které jsou v ní reprodukovány a analyzovány. Spoluautory knihy byli Slezákoví kolegové z katedry výtvarné výchovy Hana Dvořáková, Jan Bruzina a Jiří Eliška. V době, kdy se připravovalo vydání knihy, jsem už více než deset let nepůsobil na fakultě. Miloš Slezák mi tehdy zatelefonoval a ptal se, zda bych nechtěl provést jazykovou a pravopisnou revizi textu

jeho knihy. Rád jsem souhlasil. Mívali jsme schůzky v dnes už neexistující kavárně Opera, kam jsem mu po částech nosil upravený strojepis. Slezák byl dobrý stylist, zásahy se týkaly jen interpunkce, velkých písmen a pravopisu cizích, tzv. přejatých slov – a pouze tu a tam i stylistiky. Jako jazykový redaktor knihy jsem vzhledem k zákazu publikování v tiskárně nemohl být uveden, ale to mi nevadilo. Byl jsem rád, že jsem aspoň malým dílem přispěl k vydání zdařilé knihy.

Miloš Slezák by se byl po listopadové revoluci mohl jako poslední svobodně zvolený děkan Pedagogické fakulty MU do své funkce vrátit. Bohužel se však už změny poměrů nedožil. Zemřel 23. září 1989 ve věku pouhých osmašedesát let.

J. RAMBOUSEK

Vzpomínka na profesora PhDr. Iva Havlíčka, CSc.

Učitelé i bývalí studenti Fakulty sportovních studií si často připomínají osobnost prof. Havlíčka, který už 6 let není mezi námi. Vzpomínáme na něj jako na významného odborníka a pedagoga, ale současně také dobrého člověka, jenž byl vždy ochoten poradit i pomoci. V červnu tohoto roku by se dožil 80 let.

Prof. Havlíček se narodil v roce 1931 v Boskovské (okr. Znojmo). Po střední škole studoval na Pedagogické fakultě v Brně, obor tělesná výchova – zeměpis. Po vysokoškolských studiích jej „vitr zanesl“ na Slovensko. V letech 1953-1962 působil na Vojenském gymnáziu v Bratislavě a posléze byl přijat na Fakultu tělesné výchovy a sportu Komenského univerzity. Nejprve působil na Katedře atletiky a od r. 1967 na Ústavu věd o sportu, kde se stal zástupcem a posléze ředitelem. Jeho vědecká práce se odrazila na mnoha důležitých funkcích v oboru. Stal se garantem vědního oboru sportovní kinantropologie, členem komise pro obhajoby DrSc., členem akreditační komise vlády Slovenské republiky aj.

V roce 1994 začal externě učit na Ústavu tělesné kultury Pedagogické fakulty MU, kde pomohl zvýšit jeho prestiž a odbornou úroveň. Svými podněty a radami přispěl k přípravám